

Liet ljudstvu v pouk in zabavo.

Zadnji boji premaganin

Iz Gradca vozijo v Lipnico strelivo in orožje ter ga delijo med staro in mlado, „Raje poginemo in pobijemo vse, nego bi prepustili del ozemlja Slovincem.“ To je zadnja borba premaganega . . . Kakor se potapljaajoč človek bori za vsako vejico in biljko, tako se sedaj Nemci oborožujejo še za zadnje boje. Ne bojimo se jih. Naše obmejno poveljstvo pa prosimo, da pravočasno pošlje na celo črto med Arvežem in Radgono dovolj vojaštva, da Nemci nikjer ne bodo mogli udreti preko meje v Slovenske gorice ropat in moriti . . .

Tako piše nemški list o „kulturnem delu“ Nemcev na Koroškem. A naši ljudje še vedno pravijo: „E, saj Nemci niso taki!“

popolnoma odrekli svoji oblasti nad Reko in se s tem zadovoljili, da prevzame zveza narodov varstvo nad tem mestom. Istotako so se odrekli Zadru in Sibeniku.

Ravno oni, ki so najmanj delali in žrtvovali za ustanovitev države SHS ali ki so celo delovali proti njej, stavijo sedaj največje zahteve, potem pa kričijo,

Ta misel jo je tolažila in jo navdajala s tolažbo: obraz ji je izražal hvaležnost in plaho pričako-

„Katica, Katica, kje si?“

V nedeljo, dne 25. majnika t. l. popoldne ob pol 5 uri v Narodnem domu v Mariboru igra „Domen“. Igrajo mariborski „Orli“ in „Orlice“. Pridite!

ako ni takoj vse po njihovi misli: Poglejte, saj zdaj je vse, kakor je bilo, ali še slabše! Blato je isto, samo svinje so druge!"

Mi pa, ki smo se zavedali, kako velike so naloge pred nami, nismo imeli tako dalekosežnih sanj ter ne zahtevamo od sedanosti prebujnih zahtev. Napredek, katerega bo naredilo s tem mirom človeštvo sploh in Jugoslovani posebej, bo ogromen, toda vsi uzori še ne bodo uresničeni in vse naloge ne bodo rešene.

Med drugimi reči so si mnogi predstavljali, da bo z razpadom Avstrije takoj nehalo vsako vojaško službovanje, vojak naj vrže puško proč in gre domov, bo že vse opravil Wilson! Ubogi Wilson saj bi takorekoč v pol ure časa rešil vsa vprašanja sveta, dal nam vse, kar želimo in še več, a nam pa ni treba drugega, kot da krstimo nekaj ulic po njegovem imenu in pijemo v raznih oštarijah na njegovo zdravje.

Gotovo bo tudi v zadevi vojaškega službovanja nastopil ogromen napredek k boljšemu. Vsak velik prekrat v zgodovini je pomenil napredek tudi v tem oziru in tekem preteklega stoletja se je mnogo zboljšalo, v bodočnosti se bo pa še bolj. Kako grozno žalostna je bila usoda vojaka pod očetom Radeckym! Po prevratu leta 1848 je bilo mnogo bolje, ko se je leta 1866 s porazom Avstrije začela doba ustavnega življenja, je tudi vojaško službovanje postalo znatno bolj človeško. Sploh je vedno, kadar je bila Avstrija v vojni tepena, za njene narode nastopila olajšava v javnem življenju in napredek v kulturi, če je pa bila zmagovita, je tudi v notranjosti nastopilo hujše zatiranje.

V naši novi svobodni državi SHS bo, kot na drugih poljih, tudi v zadevi vojaškega službovanja nastopil velik napredek in olajšava, popolnoma odpravila pa vojaške dolžnosti za enkrat ne bo ne S. H. S., ne zveza narodov. Odprava militarizma je ideal, katerega imajo začetnega v svojem programu ne samo socialisti, ampak tudi drugi. Toda zaenkrat se ta ideal ne bo dal uresničiti v popolnem obsegu.

Kar svet pomni, so se vse države naslanjale na vojaštvo — od države starega Nabuhodonozorja in tistega Faraona, ki je zatiral Mojzesove rojake, pa do države ruskih vojaških svetov. Fevdalne države srednjih vekov so imele grofe in njihove oborožene hlapce. Ta militarizem je bil sicer v vojni zanič, za ljudstvo pa zelo nadležno, vendar ga pa vsi kmečki upori niso mogli premagati. Z francosko revolucijo je prišel Napoleon in narodna vojska, ki je zmagovito prekorakala celo Evropo. Potem so se razvile ustavne države in tudi vojaštvo je dobilo drugačno obliko. V mnogih državah je bila ustava samo na papirju, vladajoči močje so se opirali na bajonete in sablje. Lenin in Trocki sta pomeđla z vsemi starimi državnimi uredbami, toda nista pomeđla z militarizmom. Boljševiška rdeča armada je najbolj disciplinirana armada na svetu, kjer vlada grozno trd red.

Tudi v zvezi narodov ne bo popolnoma odpravljeno vojaštvo. Zveza sama bo potrebovala vojaštva, da brani sama sebe in svoje zadeve. Pa tudi posamezne države bodo potrebovale vojaštva za vzdrževanje reda na znotraj in za slučaj zapletljajev na zunaj, ki tudi potem ne bodo izključeni.

Število vojaštva, ki bo potrebno, bo v posameznih državah različno. Trije razlogi bodo prihajali v tem oziru odločilno v poštev: Kako so urejene meje države? Kako je država v notranjosti urejena? Kako je razvito športno življenje med prebivalstvom? Država, ki ima dobro urejene meje, v notranjosti dobro urejene razmere in kjer se zelo goje razne oblike športa, bo potrebovala manj vojaštva — in pa obratno.

Naša nova država bo ponekod mejila na pol divja, bojevita plemena, podrugod bo ime la sovražne sosedje. Znatno del našega naroda bo prišel kljub Wilsonovim točkam pod tuje, sovražno gospodstvo, kar ne bo brez posledice za naš vojaški položaj. Tudi v notranjosti bo država od začetka laško malo urejena. Če govorim o notranjem sovražniku, nikakor ne mislim na socialiste. Ravno obratno. Organizirani in zavedni socialisti predstavljajo element reda in discipline. Toda imamo veliko neorganizirano in nedisciplinirano druhal, ki je po prejšnji spoštovala in se bala edinole palice avstrijskega birača. Seveda je treba ljudstvo podučevati in izobraževati, toda za to ni vedno časa. Treba bo vzdrževati v mnogih krajih red s silo, dokler se ljud-

Vriska je ga je deklica prišla za roko in hitro rekla:

„O Janez! Boga zahvali, da si tukaj padel. To je velika sreča: dobri ljudje so pri tebi. Pravijo tudi, da tvoje levo oko še ni popolnoma mrtvo.“

„Bodite kdorkoli, ljubi Bog naj vam poplača to vaše usmiljenje!“ je rekel mladenič.

„Tovariš!“ mu seže hlapec v besedo. „Poskusiva, če morete vstati. Le pogum, bo že šlo!“

Prijel je vojaka pod levo pazduho, stari gospod pa ga je podpiral na drugi strani. Tako sta pomagala stopcu na noge.

Misleč, da bo tu konec postrežljivosti neznanca, se Katica prijazno nasmehljala ter pravi jasnih besed:

„Gospoda, jaz sem uboga kmetsko dekle in naš az tudi ni bogat; a verjemita, da se vas bođeva s, ominjala vse žive dni v molitvah in vaju blagoslavljala za vajino dobroto. Ne trudita se več: puštila ga, naj sedi na travi in si odpočije. Ovila mu bom noge. Zdjaj morava v vas, tam prenočiva. Bog vama daj zdravje in srečo na svetu, v nebesih pa večno izveličanje!“

(Dalje prihodnjico.)

stvo ne izobrazijo in ne organizira v toliko, da bo samo držalo disciplino.

Amerika, kjer je zelo razvito športno življenje, je v enem letu takorekoč iz nič postavila več kot milijonsko armado najboljših vrste; na Ruskem je bil črnovojnik kljub sicer dobrim vojaškim zmožnostim za vojsko čisto neraben. V smeri, kot se bodo med ljudstvom razvijale športne organizacije in se bo ljudstvo telesno krepilo in discipliniralo, bo de tudi manjša potreba za aktivno službovanje, kajti tako ljudstvo bo zamoglo takorekoč iz sebe vsak čas v slučaju potrebe poroditi močno in disciplinirano armado.

Zavedajmo se torej, da nam je vojaštvo za sedaj in za bližnjo bodočnost potrebno in ako je potrebno, moramo tudi zani doprinesiti vse potrebne žrtve. Toda to vojaško službovanje ne sme biti tako suženjstvo in poniževanje človeške narave, kakor je bilo v starih fevdalnih državah, ampak častna dolžnost in izvrševanje državljanskih pravic. Ob enem moramo gledati, da se kolikor mogoče približamo onemu zaželenemu idealu splošne razorožitve. To se bo doseglo potom izobrazbe, organizacije in discipline širokih ljudskih slojev. Seveda pa razorožitev slednjič ni odvisna samo od države SHS, nego od kulturnega napredka celega človeštva.

Kakšno je delo ruskih boljševikov.

(Nekaterim v premislek.)

Konec februarja leta 1917 je izbruhnila ruska revolucija ali prekucija. Vrgli so carja in s pomočjo vojaštva so se člani bivše dume (t. j. državne zbornice) polastili vlade. Kako veselje je takrat zavladalo na Ruskem! Svoboda, svoboda, se je glasilo povsod! Od vseh strani so se vračali v Rusijo izgnanci, katere so bile izgnale prejšnje carske vlade. Med njimi so bili tudi voditelji boljševikov. Največ teh izgnancev je bilo v Švici. In čudno, nemška vlada jim je iz Švice skozi Nemčijo dovolila prevoz v Rusijo. Nemški listi so to razbodbali v svet kot silno velikodušnost nemške vlade. Toda Nemčija je že vedela, zakaj je to storila. Voditelji boljševikov so skoraj sami judje, ljubijo denar in ž njimi se da barantati. Najbrž so se že takrat dogovorili z nemško vlado, katera jim je dala tudi potrebni denar za agitacijo. Ker dokazano je, da so boljševiki bili v zvezi z nemško finančno in z nemškim generalštabom. Nemčija je hotela na vsak način zmagati, hotela se je iznebiti sovražnika na vzhodni fronti, t. j. Rusije in da bi to dosegla, ni štedila z denarjem.

Kakor hitro so voditelji boljševikov prišli tja v Rusijo, začeli so svoje pogubonosno delo, pred vsem so agitirali za to, da se z Nemci mora skleniti mir za vsako ceno. In ljudstvo, ker je bilo vojne sito, jim je šlo na limanice. Koalicijska vlada kneza Lvova pa ni bila za mir. In ko je Lvov odstopil, je nastopil vlado Kerenskij, kateri je tudi hotel nadaljevati vojno z Nemčijo. Boljševiki so zato obema vladama delali velike naprtilike, ob enem pa so po svojih vojaških svetih opravljali svoje peklenko delo v armadi. Na eni strani so med vojaki agitirali za mir, na drugi so jih tihujkali na oficirje, tako da so disciplino med vojaštvom popolnoma razdrli. To se je najbolje spoznalo pri ofenzivi, katero so začeli Rusi v Galiciji meseca julija 1917. S pomočjo Čehoslovakov so Rusi sicer prva dva dni imeli nekaj uspehov, a disciplina je bila že popolnoma razdrta, velik del ruskega vojaštva je vrgel puške proč in se ni hotel več bojevati. Tako je avstrijsko-nemška armada v nekaterih dneh lahko zasedla vso Galicijo, katero je bila izgubila v bojih leta 1916.

Kmalu potem, ko je postal Kerenskij prvi minister, so boljševiki zoper njegovo vlado napravili v Petrogradu revolucijo. Toda takrat je bil Kerenskij še močnejši, ostal je na krmilu in Lenin je moral ubezati. Ko bi bil Kerenskij nato dal voditelje boljševikov zapreti ali jih kot izdajalce domovine celo usmrtiti, bi bil morda še rešil Rusijo. Toda mož ni imel poguma storiti kaj takega in — to je bil njegov padec. Boljševiki so neprestano dalje agitirali med ljudstvom in v armadi so izpodkopavali še zadnji ostanek discipline. Konec novembra leta 1917 je drugič počilo v Petrogradu, Kerenskij se je rešil z begom, druge njegove ministre so zaprli: in vladarja Rusije sta postala Lenin in jud Trocki. Delavski in vojaški sveti so jima bili dosti bolj zvesti in udani kot prej uradniki in častniki carja. Vodstvo razdrpane in za vsak odpor nezmožne armade pa je prevzel praporščak: jud Krylenko.

Strahno delo so opravili ruski boljševiki v nekaterih mesecih! Cela svetovna zgodovina ne more pokazati kaj tako sramotnega in poniževalnega. Daleč notri v ruski sveti zemlji je stal močni, brezobzirni, neizprosni sovražnik Nemec z veliko armado in v tem času so sinovi lastne domovine uničili lastno armado, katera bi morala braniti to zemljo. Toda saj to niso bili sinovi ruske zemlje, to so bili le judje z nemškimi priimki, kateri so si v Rusiji slovanske privzeli. Je pa to jasen in nepobiten dokaz, da ti boljševiki nimajo v sebi niti iskric domovinske ljubezni. Zato proč s to judovsko svojatjo!

Kaki politični in diplomatični otroci so boljševiki, to so pokazali pri prvih mirovniških pogajanjih v Brest-Litovsku. Ker zmogoslavni Nemci niso hoteli sprejeti njihovih mirovniških ponudb, zapustili so, ne da bi prišli do kakoga zaključka, pogajanja in so odšli v Petrograd. Nemci so vsled tega začeli dalje prodirati v rusko zemljo in so si v nekaterih tednih nagnobili milijarde bogastva na tej zemlji. In ni ga

bilo Rusa, da bi jo bil branil... Ko so se Nemci že bližali Petrogradu, tedaj so začeli boljševiki trepetati. Padli so pred Nemce na kolena. In pri drugih pogajanjih v Brest-Litovsku so boljševiki podpisali vse, kar so Nemci hoteli. Nemcem so morali odstopiti Poljsko, Kurlandsko, Litavsko, pozneje tudi Livonsko in Estonsko, Turkom pa del Kavkazije. — Rusija je bila ponižana kot še nikdar. In boljševiki so to zato storili, da bi bil mir... In čudno, pri vsem tem silnem ponižanju so ostali boljševiki z Nemci v najtesnejši zvezi. Nemci so poslali za poselnika v Moskvo znanega Helffericha, boljševiki pa v Berlin juda Joffe.

Od tistega časa je minulo že več kot eno leto, pa v Rusiji še ni miru. Boljševiki preganjajo in morijo vse drugače misleče, uničujejo narodno premoženje, knjižnice, umotvore, ropajo samostane in cerkve ter jih oskrunjuje. Glasoviti samostan Aleksandra Nevskega v Petrogradu so izpremenili v ljudsko restavracijo in plesno dyorano.

Boljševikom se je silno mudilo za mir, pa ga še niso prinesli Rusiji. Oče se bori proti sinovom, sinovi proti očetu, in bratje proti bratom. Govoril sem z nekim ujetnikom, ki je prišel zadnji čas iz Rusije. Pravil mi je o dogodkih na uralski fronti. Tam so boljševiki mobilizirali nekaj starejših letnikov. Bili so pa tepeni, kozaki so jih zagnali daleč nazaj. In zdaj so kozaki mobilizirali v tistih krajih mlajše letnike, tako da so očetje in starejši sinovi v boljševiški, mlajši sinovi ali bratje pa v kozaki vojski. In tako se tepejo med seboj, sin proti očetu, in brat proti bratu...

To so dobrote, ki so jih prinesli judovski boljševiki slovanski Rusiji. Na Bavarskem in na Ogrskem so že pomeđli z boljševištvom. In kadar bodo to na Ruskem storili, takrat bo zavladal mir. To naj bo na znanje vsem, ki od boljševikov pričakujejo bogveka. Od njih ne smemo ničesar pričakovati, ker boljševiki znajo le uničevati in razdirati.

Vinogradniki in osebno-dohodninski davek.

Govoriti ali pisati proti davku bi bila največja pumnost. Saj je vendar znano, da brez davka država ne bi mogla živeti, ne obstati. Vsak pameten človek tudi izprevidi, da se je spričo sedanjih razmer moral davčni vijak precej močno nategniti — je pa naj država sicer jemlje denar za pokritje ranljivih potrebščin, da si zagotovi obstanek in razvoj?

Da je davek potreben in da se mora ulačevati, to je torej jasno kakor beli dan. In vendar se v zadnjem času množijo tako zelo pritožbe o osebno-dohodninskem davku, ki so ga pred kratkim predpisale davčne oblasti poedinim davkoplačevalcem. So li pritožbe glede odmere tega davka v obče pravičene, o tem ne namerjam tukaj razpravljati; rovedal bi le rad svoje misli o načinu, kako postaviti davčna oblast pri odmeri osebno-dohodninskega davka napram vinogradnikom v ptujskem okrajnem glavarstvu.

Ker je v letih 1917 in 1918 cena vinu močno poskočila, zato ima danes lahko hitro vsak vinogradnik več kot 1600 K letnih dohodkov in tako je zavezan osebni dohodnini, naj si ima tudi toliko ali še več raznih stroškov, ki se ne upoštevajo pri odmeri dohodninskega davka. Pri nas v ptujskem okrajnem glavarstvu — kako je v tem oziru drugod, mi pa ni znano — je davčna oblast na vinogradnike obrnila posebno pozornost. Osebno-dohodninski davek se je predpisal tudi majhnim vinogradnikom, ne da bi se jim bila vposlala prej napovedna pola za dohodnino. Marsikateri vinogradnik se sedaj čudi takemu postopanju davčne oblasti, čudi se pa še bolj, ko se razmeram v njegovem osebno-dohodninskem davku. Marsikateremu posestniku se je zgodila v tem oziru krivica, toda te ni zakrivila davčna oblast — marveč zakrivilo so jo takozvani „zaupniki“, ki so davčne organe vede ali nevede napačno informirali. Kako bi ne zavrela v človeku kri, ako dobi posestnik s ½ pluga vinograda in s kopo otrok plačilni nalog na več sto kron, dočim so njegovemu sosedu, ki ima trikrat toliko gorje in je primeroma tudi več vina pridelal, naložili za polovico manj davka nego prvotimenovanemu, najsi je o njem tudi vobče znano, da je dobro situiran. Prvi posestnik se je s težavo rešil dolga, zadnji pa ima in je imel že pred vojno prihranjen denar.

Gospoda, takih slučajev je precej in povdarjam še enkrat, da jih ni zakrivil uradnik, ki piše te plačilne naloge, pač pa zaupnik, na katerega se ožira cenilna komisija. Zakon o dohodninskem davku iz leta 1896, ki je stopil leta 1918 v stari Avstriji v veljavo in na katerega se davčne oblasti morajo tako dolgo naslanjati, dokler ga Narodno predstavnštvo ne izpremeni, je radi tega tako zamotan, ker zahteva priredba tega davka obširnega sodelovanja raznih činiteljev (izvedencev, zaupnikov, komisijskih članov itd.), ki imajo ocenjevati dohodke drugih. Da je pri tem skoraj nemogoče davčni oblasti postopati pravično, je jasno in umevno. Vse se vrši in se tudi mora vršiti nekako skrivnostno, tajno...

Glavno pravilo, ki ga je postavil veliki angleški gospodar Adam Smith, da mora država denar pač tam pobirati, kjer je, in da naj oni, ki imajo več, udi več plača, se sicer v besedi lepo sliši, pa dejansko je neizvedljivo. Izvedljivo bi bilo to načelo le, ako bi vsakdo svoje dohodke tudi resnično priznal, kar pa se le redkokeđaj zgodi, zato davčni uradi pri odmeri osebne dohodnine zvečine ne dobe prave podlage za odmeritev tega davka. Trgovcem, raznim verižnim spekulantom in vojnim dobičkarjem davčni uradi ne morejo do živega — v tem oziru jih tudi

zaupniki puste večidel na cedilu — tem lažje je do-
seči to pri posestnikih, zlasti pri vinogradnikih, ka-
terim se nekoliko lažje dokažejo njih dohodki. Žal,
nekateri bodo rekli: hvala Bogu, da zaupniki, ki
zbirajo in pripravljajo gradivo za cenilno komisijo,
ne pridejo vedno do resničnih in pravih podatkov;
nekaj pa se dajo tudi kot „grešni ljudje“ voditi od
osebnih simpatij in antipatij, zato dajo plačilni pred-
pisi tudi toliko povoda za zabavljanje proti nesoraz-
merno (ljudstvo pravi: krivično) naloženemu dohod-
ninskemu davku. Kako bi človeka ne vzdignilo in
ne spravilo z ravnotežja, ako se n. pr. vojnemu do-
bičkarju, ki je zajedno tudi vinogradnik, računajo
dohodki samo od vinogradnega posest-
va, češ, da se mu vojni dobiček ne mo-
re dokazati, ko je pa vendar njegovi bližnji o-
kolici znano, da je bil dotičnik pred vojno gmotno ze-
lo slabo podprt, da je takorekoč „visel“ — a sedaj
je lastnik mnogih posestev: vojne razmere so mu vr-
gle gotovo 20krat toliko čistega dobička, kakor vino-
grad in vendar mu je plačati sedaj davek samo od
vinogradnega pridelka. Kako se izvaja tukaj pravi-
lo Smithovo, da naj oni, ki ima več, tudi več plača,
ko se nam pa vojni dobičkar lepo na tihem smeje v
pest, češ: lepo sem se „skozi zmuznil.“ Vidite, gos-
poda, to je, kar boli in skeli, posebno vinogradnike,
ki imajo vsi občutek, kakor da jih hoče davčna ob-
last s svojimi drakonimi predpisi z dohodninskim
davkom takorekoč uničiti. To je tudi zelo lahko mo-
goče, zlasti pri onih vinogradnikih, o katerih je do-
bila davčna oblast popolnoma napačne podatke in je
na podlagi teh previsoko cenila dohodke. Znan mi je
slučaj, da je zaupnik cenilni komisiji izpovedal, da
je pridelal posestnik v letu 1917 12 polovnjakov vi-
na, ker je tako slišal govoriti, toda napoved je bila
napačna, ker je dotičnik pridelal samo 8 polovnja-
kov, torej za eno tretjino manj. Tako se mu je od-
meril tudi za eno tretjino večji davek, kakor bi se
mu bil moral. O drugem posestniku je zaupnik ce-
nilni komisiji sporočil, da je dobil v letu 1917 — 40
polovnjakov vina, a v resnici jih je pridelal samo
28, torej za 12 polovnjakov ali 36 hl manj, nego je
bilo davčni oblasti naznanjeno. Sam je tudi davčni
oblasti množino pridelka pravilno napovedal, a pole
baje niso dobili, in za podlago odmere davka vzeli
so 40 polovnjakov vina. Kajpada je vložil ugovor, ki
pa še ni rešen. Toda to še ni vse: pred kratkim je
dobil dotični posestnik plačilni nalog, da mu je pla-
čati okrog 5000 K davka o vojnem dobičku — raču-
nalo se ga je med vojne dobičkarje, dasiravno ni ba-
rantal z nobenim blagom ne pred in ne med vojno.
Za podlago se je vzelo baje tudi onih 40 polovnja-
kov vina; ki jih pa ni v letu 1917 pridelal. (Vojni
dobičkarji so baje vsi oni vinogradniki, ki so dobili
za svoj vinski pridelke iz leta 1917 več kakor 10.000
K.) Tri leta je dotični vinogradnik doplačeval, leta
1915 mu je toča vinograd tako upoštočila, da je dobil
na 2% orala le 15 l. reči: petnajst litrov vina (kisl-
ice), ki ga je bil iztisnil iz dveh brent trnjevih groz-
dnih češuljk. Sedaj pa naj plača od napačno naz-
nanjene množine vina kar hkratu skupni znesek o-
krog 7000 K (2000 K osebne dohodnine, 5000 K voj-
ne dohodnine)!

Naj sledi tukaj še en zgled, kako malo zane-
gljive zaupne može ima davčna oblast. Nekdo je bil
zadolžen. Obiteljske razmere so mu nakopale dolg
na glavo. Da se ga reši, proda del svojega posest-
va. Nekega dne dobi od davčne oblasti poziv, naj se
izjavi odkrito, kje je vzel denar (navedena je svota),
da je kupil posestvo (navedeno je parcelno število o-
menjenega zemljišča), ko je vendar leto poprej dav-
čni oblasti naznanil, da ima le par tisoč kron let-
nih dohodkov. Stvar se je seveda pozneje pojasnila
in komisija za odmero dohodninskega davka je uvi-
dela, da je bila napačno informirana. A kaj si naj
misli človek o takih zaupnikih!

Končno še kratko opombo o osebnodohodnins-
kem davku vohče. Sedaj imamo svojo državo: Kral-
jestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Marsikaj se bo
moralo zboljšati v naši novi očetjavi, kar se več ne
strinja z demokratskimi načeli. Gotovo se bo moral
odpraviti ali vsaj izpremeniti tudi zakon o osebno-
dohodninskem davku, kakoršnega Srbija nima. Na-
rodno predstavništvo čaka i na tem polju važna na-
loga.

Anton Kosi, Središče.

Tedenske novice.

Poroka. V pondeljek se je pri Sv. Petru niže Mari-
bora poročil veleposestnik Alojzij Supanič iz Ja-
renine z gospdč. Faniko Lerber od Sv. Petra.
Zenin je sin veleposestnika Ignaca Supanič v
Vajgah, nevesta pa hči župana in veleposestnika
Jožefa Lerber pri Sv. Petru. Bilo srečno!

Poroka. Poročen je bil te dni g. namestnik
načelnika generalnega štaba Kajetan Jaroslav Ko-
sér z gđč. Vero Novak. Mlademu paru želimo
obilo sreče.

Dr. Vilko Marin, večletni sekundarni zdravnik
na kirurškem in ginekološkem oddelku štaj-
deželne Štefanijine bolnišnice v Leobnu, sedaj se-
kundarij na mariborski deželni bolnišnici, se je
naselil s početkom t. l. v Mariboru ter pričel svo-
je privatne prakse v Elizabetini ulici št. 15 na
severnem ogla Reiserjeve in Elizabetine ulice. —
Mladega slovenskega rojaka priporočamo vsem po-
ročnicam, kakor tudi vsem drugim bolnikom in
telesnim ponesrečencem. Ordinacije od 14. do
16. ure (2—4) popoldne.

Izrečani porotniki. Z 11. porotno zasedanje
v Mariboru so bili dne 15. t. m. izrečani nasled-
nji porotniki: Jožef Robič, Gradiška; Filip Galun-
der, Sv. Križ; Miha Brumen, Sv. Martin; Franc
Verlič, Sv. Peter; Alojzij Kren, Plač; Aleksander
Hojnik, Ranca; Jos. Waldhuber, Špičnik; Janez
Lampi, Dragučova; Alojzij Paluc, Sp. Duplek; An-
ton Topler, Selnica ob Dravi; Karel Gornik, Sel-
nica ob Muri; Rajh Franc, Bistrica pri Limbušu;
Rafael Lejak, Loka; Miha Sernc, Ruše; Jakob Flor-
jančič, Sv. Miklavž; Maks Loh, Slivnica; Franc
Rojko, Bohova; Ivan Goričan, Činžat; Anton Tu-
rin, Črešnjevec; Sima Prešern, Poljčane; Josip
Hajšek, Cigonca; Ant. Zemljič, Sv. Lenart; Ivan
Živko, Korena; Jakob Kumer, Bišečki Vrh; Vid
Purg, Jurovci; Matej Murko, Gornja Pristova; Ivan
Veršič, Sv. Marko; Matija Masten, Pušenci; Jakob
Škorjanec, Središče; Ferdinand Puconja, Križevci;
Ferd. Hercog, Ljutomer; Viktor Kukovec, Ljuto-
mer; Jakob Jurkovič, Murski Vrh—Zasadi; Ivan
Kričej, Vuzenica; Peter Mravljak, Vuhred. Nado-
mestni posestniki: Leopold Barta, Josip Baumgart-
ner, Ivan Bregar, Hugo Ihl, Josip Racek, Ivan
Rojko, Peter Tručl in Jos. Žitek vsi v Mariboru.
— Kot zastopnik odvetniške zbornice je bil to-
krat pri izrečanju navzoč slovenski odvetnik dr.
Ivan Glaser.

Za jugoslovansko domovino je žrtvoval svoje
mlado življenje vrl mladenič Ljudovik Hraš, sin
zakonskih posestnikov Ježefa in Terezije Hraš v
Čirkovcah na Dravskem polju. Padel je v boju
z divjaškimi Nemci v Šmarjeti pri Velikovcu. Bo-
jeval se je kot pravi jugoslovanski junak. Nesmr-
tna mu slava! Staršem pa naše sožalje!

V železniškem vlaku na postaji Šostanj je bila
pozabljena bela volnena dolga ženska jopica in
volneni pleteni ženski oprsnik bele barve. Najdi-
telj naj oboje odda proti nagradi 100 K Ivanu
Hrovat, Podvinsko št. 23, pošta Polzela, Savinjska
dolina.

Javno cepljenje koz za občini Krčevine in Lei-
tersberg se vrši v četrtek, dne 22. in v petek dne
23. maja od 9.—12. in od 14.—18. ure v oko-
liški šoli v Krčevinah.

Preganjanje Jugoslovancev po Italijanih. Italijani
so veliko število Jugoslovancev internirali in zapri-
li v različne ječe. Da se tem nesrečnikom odpo-
more in svoječasno odškoduje kar vsekakor zas-
lužio, je v to potrebno točna statistika vseh slu-
čajev. Podpisana pisarna prosi vse one osebe, ki
so jim taki slučaji znani, naj točno naznanijo pis-
menim putem ime in priimek žrteve italijanskega
nasilstva, starost, datum internacije ali aretacije,
vzrok v kolikor je poznan, kraj, kje je, bila dotič-
na oseba internirana ali zaprta, ali je že sedaj
svobodna in vse podrobnosti, ki so važne za pre-
sojanje slučajev, končno če je bila obtožena ali ce-
lo obsojena, radi česar se je to zgodilo. — »Pi-
sarna za zasedeno ozemlje«, Ljubljana, Pražakova
ulica 3, I. nadst.

Preki sod je še vedno v veljavi. Kdor hujska
in rogovili, dela nemir ali pa se pregreši hudodel-
stva umora, rop, požiga, vstaje, javnega nasilstva
pride pred preki sod. Če se mu hudodelstvo doka-
že, se obsodi na smrt. Obešen ali ustreljen je brez
ugovora 2 uri po obsodbi. Te stroge odredbe so
potrebne, ker so v nekaterih krajih hudobni ljudje
počenjali velike nasilnosti in hujskarije.

Izdajalec lastne domovine je vsak mladenič
in mož, ki ne gre k orožnim vajam. Kdor ubeži
čez mejo, ali se skriva, se bo najstrožje kaznoval.
Tistim, ki so ubežali, se bo zaplenilo premoženje.
Orožne vaje so za brambo domačih krajev nujno
potrebne. Nemške tolpe prežijo ob meji in bi ra-
de uničile slovenskemu kmetu njegovo imovino,
kakor na Koroškem.

Dozorel sad bivše šulferinske šole v Peklu pri
Poljčanah. Dne 8. maja 1919 je padel v Šmartnu
pri Slov. Gradcu, zadet od naših vojakov, Franc
Vidovič, 19 letni sin viničarja iz Poljčan. Bil je
trgovski pomočnik pri Reitterju v Slov. Gradcu in
in se je udeležil morilnega pohoda proti Sloven-
cem, pri čemur ga je zadela božja kazen. Tako
slovi kratko poročilo, ki je došlo dne 19. maja
t. l. v Poljčane. Mi pa pravimo: Nesrečna smrt
Vidovičeva je dozorel sad bivše šulferinske šole
v Peklu. Tam se je mlademu šolarju vcepilo so-
vrastvo do lastnega roda po slaboglasnem učitelju
E. Schmuck (Smuk?), ki še vedno lazi po Peklu,
a se menda sedaj pobira v Nemško Avstrijo. Po
izstopu iz te šole je dal nespameten oče dečka k
nekemu zagrizenemu nemčurju v Ptaju v trgovski
penk, kjer se je sovrastvo, do lastnega naroda še
globlje vcepilo ter sedaj obrodilo prežalosten sad.

Bivše avstrijske brodevje — jugoslovanske. Ka-
ker se govori, bo dobila Italija od avstrijskega tr-
gevskega brodevja 15 odstotkov kot odškodnino
za 380.000 ton, ki so jih Italijani v vojski izgu-
bili. Brodevje bo pripadalo Jugoslaviji.

Posojilnice posnemajte! Otor posojilnice v
Gornji Radgoni je velikodušno podaril 235 K za
šolsko knjižnico obmejne šole na Ščavnici, uvaž-
joč obmejne razmere. Krajni šol. svet in šol. vod-
stvo se zahvalujeta tem potom najprisičneje. Ob-
mejni Slovenci, s ponosom glejmo na našo dično
gmotno trdnjavo: gornjeradgonsko posojilnico! Za-
stavimo vse moči v njen prosep in procvit, nam
vsem pa v veliko korist. Posojilnice posnemajte!

Kaj je to. Prejeli smo sledeče pojasnilo: Z
ozirom na natis v »Slov. Gospodarju« z dne 29.
aprila 1919 št. 18 pod napisom »Kaj je to« iz-
volite vsprejeti sledeče pojasnilo: Poziv na imeji-
telje vojnoposojilno zavarovalnih polic na življenje
izdal se je v zmislu odredbe deželne vlade za Slo-
venijo z dne 9. aprila 1919 št. 1060/pr. Urad-
ni list LXXVI, da se ugotovi pravopravno razmer-
je dotičnih zavarovalnih pogodb. Pri tej priliki
vsprejemajo se tudi listine vojnih posojil, kot na-
datek na življensko zavarovanje in sicer v zmislu
v časopisih kakor »Slov. Gospodar«, »Straža« in
»Nova Doba« objavljenih tozadevnih pogojev »za-
varovalnega oddelka, sklada za vojaške vdove in
sirote.« Za vsprejemanje tozadevnih priglasov po-
stavilo se je v posameznih občinah tozadevne za-
upnike med temi tudi g. Skaza, občinski tajnik
v Velenju, ker je dotični oglas občinam svojega
okolisa razposlal, kateri ni vedel tega prav nič
zakrivil. S tem oglasom se hoče dati lastnikom
vojnoposojilnih zavarovalnih polic natančna pojas-
nila radi spremembe gorinavedenih zavarovanj v
navadno življensko zavarovanje. Stanko Vitič,
organizacijski uradnik vojaškega sklada za vdove in
sirote.

Pod državno nadzorstvo se je postavilo imetje
Leona Weiss, lesnega trgovca iz Gradca, zlasti v
Gašteriji in Žičah. Za nadzornika se je imenoval
dr. Milan Gorišek, odvetnik pri Sv. Lenartu v Sl.
gor.

Zaprle so se gostilne Vicenca Pahler in sicer
je vodil sedaj to gostilno Franc Lašič iz Račja brez
vsake koncesije; Aubl Karel pri Sv. Lenartu v Sl.
gor. in Schifko Karel pri Sv. Lenartu v Slov. gor.
Berte Golob pri Sv. Marjeti na Drav. polju (na-
jemnik Anton Macun), Antona Ekart v Prepolah,
Simona Prah v Krčevini, Jakoba Novak, Franca
Malek, Alojzija Baumgartner pri Sv. Lovrencu na
Pohorju, Wette na Križnem vrhu pri Poljčanah,
Šerbinsek in Uran v Studenih pri Mariboru, Mekska
Smonig v Svecini, »Sülmarchhof« v Št. Ilju, Ant.
Faleš v Ceršaku, Martina Muršec v Čirknici. V teh,
povečini nemčurjskih gostilnah so se zbirali naši
državi nevarni ljudje, tihotapci, ubežniki in hujs-
kači. G. glavarju bo naše ljudstvo radi njegovih
odločnih korakov proti hujskačem vedno hvaležno.

„Domen“ v Mariboru. Prihodnjo nedeljo popol-
dne ob pol 5. uri se vrši v gledališču Narodnega
doma predstava ljudske igre »Domen«. Vabimo
posebno ljudstvo iz okolice. »Domen« predstavljajo
člani mariborskega »Orla« in »Orlice«.

Nepotrebna reč. Na Magdalenskem trgu je
gugalnica, pri kateri je posebno popoldne velik di-
rindaj. Otročadi se nabere toliko, da izgleda prostor
okoli gugalnice kot veliko mravljnišče. Otroci iz vseh
delov mesta in okolice vpijejo, kričijo in se prepe-
ajo, da je joj. A prav nikogar ni, ki bi vse to prepre-
čil. Starši zahtevajo, naj se nepotrebna gugalnica
tako odstrani.

Gospodarske novice.

Nove bankovce bomo kmalu dobili. Stare av-
strijske krone bodo izginile in na njih mesto pri-
de jugoslovanski »dinar«. Nov denar bo imel tri-
krat večjo vrednost nego krona. Za 300 papir-
natih kron se bo dobilo 100 jugoslovanskih di-
narjev. Srebrna krona pa ima isto vrednost kot
dinar. Kdaj se bo vršila izmenjava denarja, bo-
mo poročali.

Drva, bukova, smrekova, hojeva, itd. v celem
več sto kubičnih metrov bo potrebovalo poštno
ravnateljstvo v Ljubljani za zimsko dobo 1919/20.
Ponudbe z natančnimi izmerami itd. loko kolo-
dvor dobavitelja ali kolodvor Ljubljana se naj bla-
govolijo staviti na referenta poštnega komisarja
dr. Janžekovič, Ljubljana, Beethovnova ulica št. 7/
II. tel. št. 139. Ljubljana, dne 15. maja 1919.

Sladkor za mesec maj se razdeli še ta teden
na trgovce okrajnega glavarstva mariborskega. Za
vsako osebo je določeno pol kg.

Potreba desk in hlodov. Kdor rabi za svojo
potrebo deske in stavbeni les, naj se nujno obrne
na okrajno glavarstvo in sicer pismeno.

Prostovoljna javna prodaja. Dne 31. maja 1919
predp. ob 8. uri se bo vršila v Konjicah, hšt. 11
prostovoljna javna prodaja različne hišne opreme,
posod, obleke, perila, zlatnine in srebrnine, ur,
urarskega orodja itd. Z izklicanjem se bo pri-
čelo še le pol ure po zgorajšnjem terminu, med
tem časom se lahko stvari na licu mesta ogleda-

jo. — Okrajno sodišče v Konicah, odd. I, dne 14. maja 1919. A 355/19.

Zreblji različnih vrst. Okrajno glavarstvo je nakazalo trgovcem na deželi en vagon zrebljev različne vrste. Trgovci, ki prodajajo zreblje so: Vodenik Franc, Poljčane; Pinter Alojz in Omerzu Daniel, Slov. Bistrica, Kartin Oton, Zgor. Poljčava; Zamolo Konrad, Fram; Loh M., Slivnica, Vodenik podružnica, Hoče; Tischler podružnica, Pragerak, Vorša Leopold, Sv. Martin na Pohorju; Sernc Mihael, Ruše; Ivan Oder, Sv. Lovrenc nad Mariborom; Peter Sorko, Pekre, Zemljica A., Sv. Lenart v Slov. gor.; Šumenjak A., Sv. Benedikt; Čuš Terezija, Sv. Trojica, Plevnik Janez, Sv. Ilj v Slov. gor.; Swaty Karol, Sv. Ilj v St. ger.; Baumgartner Janez, Sv. Marjeta ob Pesnici; Vaupotič Franc, Zg. r. Sv. Kungota; Dobaj J., Sv. Jurij ob Pesnici, Vergles, Sv. Jurij v Slov. gor.; Arnuš T., Sv. Jakob v Slov. gor.; Macun Anton, Sv. Marjeta na Drav. polju, Jegerič Ferd., Selnica ob Dravi.

Preskrba s kvasom. Premet s kvasom je sedaj popolnoma urejen. Stranke, ki s sedanje ureditvijo niso popolnoma zadovoljne, naj stavijo svoje predloge okrajnemu glavarstvu v Mariboru.

Slana in toča sta uničili v krajih ob Muri v ngrade, sadje in večino poljskih pridevkov. Slana je nastopila najmanj desetkrat, preteklo nedeljo pa je toča popolnoma pobila velik del ozemlja v severnih Slov. gor. V občinah Špilje, Čersak, Selnica, Sladki vrh, dele Velke in Ploščnice je padla toča tako na debelo, da je ležala še drugi dan.

Dopisi.

Sv. Peter pri Mariboru. V tukajšnjem samostanu je dne 21. maja umrla č. s. M. Alcantara Zofonik. Pogreb bo v petek predpoldne. Naj v miru počiva!

Kamnica pri Mariboru. Na binkoštno nedeljo dne 6. junija po rani mači se vrši v u. adni sobi posojilnice občni zbor tukajšnje Hranilnice in posojilnice z običajnim dnevnim redom. Priditel!

Brestnica pri Kamnici. Strah smo prestali in razburjenje se je poleglo! O tu so bili prizori ker ravno sedaj se je večinoma vse bolj ali manj v jasnih barvah pokazali, kake vrste ljudje da smo; — in na naše sramoto se je izkazalo, da z izjemo 2—3 družin, ni tu niti enega človeka, ki bi mu bila po volji naša mila nam Jugoslavija. Staro nemškotarstvo ima tu še globoke korenine in ko nam je zdaj pretla nevarnost nemških Torkov in boljševikov, so ti ljudje že pričakovali nekako odrešenje od teh divjakov, češ, mi že ne gremo zoper Nemce, naj le pridejo in vse spet preveza mejo, da bo potem spet bolje za nas in boljševiki pa nam tako ne bodo nič storili, ker nismo bogatini in bomo šli vsem na roko. Fantje, ki bi imeli te dni iti k orožnim vajam, so se zelo sa mozavestno postavljali, češ, mi že ne gremo zoper Nemce in so res ostali doma; trije so prišli v mesto, a so se tudi takoj nazaj vrnili, ker so jim baje drugi rekli, da je bolj pametno če grejo domov. Eden teh junakov se še zdaj šickne, da bi bili tako vsi k Nemcem pristopili, če bi bili prišli z njimi v dotiko, drugi so jo pa nameravali popihati pri Lučanih čez mejo. Tako izgleda torej Brestnica katara še vedno računa na nemško odrešenje in zabavlja čez Jugoslavijo. Ako bi kdo dvomil o teh vrsticah, imamo dokazov dovolj in se lahko imenuje vse one osebe, ki tu najbolj rovarijo zoper vse kar je slovensko. Toliko za danes da svet zvê kako bi izgledala naša država, katara bi se morala na brestniške fante jnake zanašati, ki baje še danes ne vedo, zakaj bi morali spet k vojakom, ko vsak otrok vidi, zakaj; takšni odpadki slisijo na smet šče, da boljšega zraka ne okužijo.

Ruše. Tukaj bo predaval v nedeljo, dne 25. t. m. ob 8. uri popoldne v šol. g. Jurancič o čelariju. Čelariji iz Dravske doline pridite vsi.

Sv. Križ pri Mariboru. Tekom enega tedna smo stali pred tremi odprtimi grobovi: Dne 10. maja je bil pogreb Antona Paltler, d. d. Zunk, najstarejšega farana. Dne 16. maja smo upravnili k večnemu počitku uglednega veleposelnika Stefana Orhaj, p. d. Breznarja, ki ga je obšla slabost med potom od Šmarnc proti domu. Neznaneznega so pobrali na cesti in ga spravili v postelj. Naj brž ga je zadela kap. Umrl je čez dva dni. Bil je vedno dober in veren gospodar. Dne 17. maja je zvonil pogrebni zvon Simonu Čepe, p. d. Jerčič, posestniku na Slemenau. V dnevih deževja si je nakopal hudo pljučnico, ki je ni mogel preboleti. Sosedje ga bodo zelo pogrešali, ker je bil zelo postrežljiv in zvest mejaš. Vsem trem svetila večna luč!

Gornje Krapje pri Ljutomeru. Tukajšnji fantje so podarili preostanek fl. rjanovske veselice 26 K oslepelim vojakom v Jugoslaviji.

Lokavci na Murskem polju. Dne 5. maja popoldne sta se spasila konja tukajšnjega posestnika Franceta Kolmaniča Dirjaja sta mimo doma proti Noršincem. Kolmanič, ki sedel na vozu, je pri nekem sunku mahnil z glavo naprej proti oseni. Dirjajoci konj ga je udaril parkrat s kopito na glavo, da mu je izbil oko in razbil črepinjo. Še le ko sta se konja ustavila, je bilo mogoče izveči mrtvega 50letnega moža izpod prednjega dela voza. Ostavlja vdovo brez otrok. N. v m. o. l.

Ščavnica pri Radgoni. Četovodja Peter Pernek je od 2. nov. 1918 vjet v Italijo. Naslov: P. P., Centurija 1365, Pergioniere L. I. Batolioni di Genio 131a Comp. Meolo Pr. Venezia — Italia. Piše nam, da je zdrav.

Mala Nedelja. Vsa leta svetovne vojske smo romali na Čeno ali Ptojsko goro, ter tam prosili Marijo za naše voške, da bi naj ona varovala naše fante in moke na bojnem polju. Letos bomo imeli 31. maja to je v soboto po Vnebohoda Gospodovem prošnje in ob enen zahvalno procesijo. Fantje, možje, zahvalite se Bogu in pa Mariji, da Vas je obvarovala v tej vojski grozne smrti; žene, dekleta, zahvalite se Materi Božji, da so se Vam Vaši dragi vrnili v Vašo središče. Romanje se bo vršilo v sledečem redu: Oshod okoli 5. ure zjutraj dne 31. maja čez Moravski vrh in Sežak proti Sv. Lovrencu v Slov. gor., kjer bo sv. maša za romarje ob pol 8. uri; po sv. maši proti Ptoju v minoritsko cerkev, kjer dobijo romarji z Najsvetejšim sv. blagoslov. Po blagoslovu se okoli 11. ure nadaljuje procesija čez Dravsko polje proti Čeni ali Ptojski gori k Marijinemu svetišču, kamor dospemo okoli 15. ure (8. uri popoldan); tam se lahko opravi sv. spoved in vse druge molitve. Zvečer je pridiga in pete litanije, zatem še rimska procesija, dne 1. junija oshod ob 9. uri. Voda.

Bukovci. Ob priliki blagoslavljanja »Slovenske pelice v Bukovcih« je nabral Franc Kostanjevec 105 K za dijaško kuhinjo v Ptoju.

Cirkovce. V nedeljo, dne 1. junija ob 4. uri popoldne se vrši pri nas v posojilništem prostoru redni občni zbor Strojne zadruge z običajnim dnevnim redom.

Peklo pri Poljčanah. Zadnjega aprila smo »izgubili« v Peklu enega najstarejših zagrizencev proti nam Jugoslovonom. Krokodilove solze so točili nemškotarji, ko je jemal slovo. Ta mož, Valentin Jancič je imel gostino »čez cesto«, a ni poznal nobene postave; točil je kakor krdmarj in se po cele noči Na Veliki noč je imel celo glasno godbo in sicer celo noč, kjer so nas Jugoslovane obrekovali in zabavljali čez naše državo. Radi bi poznali tistega zdravnika, ki je tega Valenteka spoznal za invalida, ker je sposoben za vsako delo. Odšel je od nas in si je poizkal gostilno v mariborski okolici (Magdalensko predmestje), da bo lažje s svojimi prijatli »heilat« in obrekoval Jugoslovane. Radovedni smo, ali mu bo dalo okrajno glavarstvo obrt za gostilno. Ali bi ne bilo dobro, da bi preiskali zdravniki tako zdrave in prevezne invalide?

Poljčane. Vprašamo našega g. postajenatelnika, kako se strinja z njegovo narodno zavestjo njegovo preveč prijateljsko občevanje s nemškotarji iz Pekla in Poljčan? Od navednega ljudstva zahtevate zavednost, med tem ko nekateri naši »izobraženci« najbolj proti njej grešijo. Če kde ne verjame, dobi polatke, Le ne farizejstvali Kmet.

Rogaška Slatina. Velik hršč je zagnala pri nas socialna demokratska stranka, ki je obenem stranka Nemcev. Posebno slovesno so hoteli obhajati prvi majnik. Pa ravno ta dan so delavci sprevideli, da socialdemokrati niso njihovi prijatelji, in zdaj stranko po vrsti zapuščajo. Ustasavilo se je katoliško delavsko društvo Jugoslovanska Strokovna Zveza. Delavci, delavke, pristopite vsi! Kmetje rogaškega okraja, vi pa ostanite zvesti svoji Kmečki Zvezi! V edinosti je moč! Kder ni prijatelj vere in Cerkev, tudi vsi prijatelji ni!

Sv. Jurij ob juž. žel. V ponedeljek dne 9. junija ob 9. uri popoldne se vrši v uradni sobi posojilnice redni občni zbor Hranilnice in posojilnice z običajnim dnevnim redom. Ato bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob napovedanem času, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki bo veljavno sklepal ne glede na število zadržanikov.

Cret pri Ceju. Tukaj je umrla dne 15. maja 1919 gospa Helena Reicher roj. Skrnik. Dosegla je visoko starost 85 let. Naj počiva v miru!

Trbovlje. Dne 1. maja je umrla v Praprotnem, župnija Trbovlje znana mamica Marija Božič — mati slovenskih rodoljubov: Alojzija, Ivana, Ignacija Božič in gospe Logarjeve. Naj v miru počiva!

St. Ilj pri Velenju. Vodnikova slavnost našega Bralnega društva dne 2. maja se je obnesla pravo zadovoljivo. Udeležba je bila nad vse pričakovano velika. Moški zbor je zapel nekaj pesmi, g. prof. sednik je v kratkih besedah orisal Vodnikovo delovanje in njegov čas, deklamiralo se je par Vodnikovih pesmi, nakar sta srečolov in dražba podarjenih predmetov zadovoljila mnoge udeležence, kakor tudi društveno blagajno. V nekem oziru so motile slavnost vesti iz Koroške in vpoklici na orožne vaje. Na naši fantje so se odzvali vpoklicu razen par izjem pri tistih, ki še ne morejo biti brez maternega mleka. V splošnem pa se je pokazalo, da je našo društvo staro zanimanje še ostalo, posebno pri fantih, kar je gotovo najveselejše znamenje.

Gornjigrad. Tukajšnje »Pevsko društvo« priredi v nedeljo, dne 25. maja 1919, ob treh popoldne v Citalnici slavnost v spomin stoletnice Vodnikove smrti. Na vsoporedu so: slavnostni govor, pevsko točko, med njimi A. Foersterjev »Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesmi« in »Ljubica«, dr. Anton Schwabova »Zlata kanglica« in koroške narodne pesmi ter veseloigra »Županova Micka«. Sedeži po 3 K in 2 K, stojišča po 1 K. Polovica čistega dohodka je namenjena koroškim beguncem. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

Podpisovanje državnega posojila je podaljšano do 31. majnika.

Izdajalci se vračajo.

Sv. Križ pri Mariboru, 19. maja.

Ko so bile prejšnji teden razglašene orožne vaje, jih je mnogo strahopetnih zajcev pobrisale čez našo mejo v blaženo lačenbergarijo. Imeli se polne nahrbtnike, pa tudi nekaj papirja v žepu. Sedaj pa ko so okusili blaženost lačenberške dežele se vračajo posamezniki osrivena k nam nazaj. Pri nekem našem kmatu se je v soboto 17. maja zvečer priklatil eden takih. Poaljšajte kaj je pripovedoval: »Ko smo prišli v Lučane; so nas z navdušenjem sprejeli. Potem smo šli proti Arvežu. od tam v Nemški Lomč, kjer ni bilo za nas tolikega zanimanja. Klistil sem se od gostilne do gostilne, pojedel kar sem imel v nahrbtniku, istal službe, pa zastoj, imel sem 500 K, zdaj imam 5 vinarjev. Ni mi kazalo drugega, kakor vrati se nazaj v Maribor, tam dobim vsega v obilici moke, špeha, h uhal. Prej sem imel poln nahrbtnik, pa sem moral potem še praznega prodati, zdaj nimam ničesar drugega ko prazen želodec in pa edino to željo, da pridem srečno nazaj v Maribor. Vsakemu pa, ki ga srečam, bom povedal, kako se mi je godilo. Nemci bodo še postene, gor plačali.« — Ker se je lačen siromak smilil gospodarju, mu je dal nekaj okrepčila. D ugo jutro a vse zgodaj je izgnil v smeri proti Mariboru.

Listnica uredništva.

Cirkovce: Hvala za članek o padlem Janaku. Zal, došel prepozno, da bi ga mogli objaviti v celoti. Priobčimo v »Straži.« — **Selnica ob Dravi:** Poleg »gospodične« M. P., ki zabavlja čez Jugoslavijo, napišite še tudi vse druge, ki hujskajo. Seznam nam izročite prav kmalu. Nato bomo poskrbeli, da bodo orožniki ali vojaki tem »prijateljem« posodili pot preko Spilja v lačenbergarijo. — **Vilnižar v Ljutomeru:** Bodite prepričani, da bo Slovenska Kmečka Zveza storila vse potrebne korake, da boste viničarji pri razdelitvi veleposesstev dobili svojo lastno zemljo. Kar posamezniki govorijo, na to se Vam ni treba ozirati. — **Pretraz:** Preobširno. Odstopili »Straži.« — **Sv. Duh na O. V.:** Pri nas ne bo glasovanja. Potolažite ljudi. Ko daj bo shod na Kapli, Vam poročamo. Pozdravi! — **M. G., Sovjak:** Odstopiti morete od zavarovalnice še le tedaj, ko poteče zavarovalna doba. Denar lahko pošljete s posredovanjem kake banke. Vjantki bodo izpuščeni, ko bo podpisan min.

Slovinci širite Slov. Gospodarja!

Izjava.

Podpisani Josip Tušak ml., trgovec pri Sv. Antonu v slov. gor., izjavljam, da so bile popolnoma neomnovalne vesti, ki sem jih trošil o slabem gospodarstvenem stanju Zatržne Zveze v Ljubljani, koje članica je Hranilnica in posojilnica pri Sv. Antonu v Slov. goricah. Vzrok so imele te vesti v neljubi zam-njavi 2 različnih združnih organizacij.

Sv. Anton v Slov. gor. dne 11. maja 1919.
Jos. Tušak.